

פרשת נזיר

[מבוארת על פי פירוש רש"י, וכלולים בה יסודות תורת הנזיר לפי שיטת התוספות]

א. קבלת הנזירות ואיסור יין לנזיר: **דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם, איש או אשה כי יפלא** [יפרש]⁽¹⁾ **לנדר נדר נזיר** [לנדר נדר של נזירות]; "נזירות" לשון **וידבר ד' אל משה לאמר**.

וראה מה שביאר שם.
 ויש שפירשו על פי דברי ה"פנים יפות", ועל פי המבואר בנדרים עג ב בטעם הדבר שבעל מיפר נדרי אשתו, שהוא משום ש"כל הנודרת על דעת בעלה היא נודרת" [והוא הדין לנזירות]; ופירש שם הר"ן: "נהי דהפרה דבעל גזירת הכתוב היא, מיהו משום הכי זיכתה תורה לבעל בהפרת נדריה, משום דעל דעת בעלה היא נודרת, הלכך כל היכא שהיא נודרת על דעתו חיילא הך גזירת הכתוב דאמר רחמנא".
 וזהו שאמר הכתוב "כי יפליא", שהרי האשה אין נזירותה בהפלאה גמורה, כי על דעת בעלה היא נודרת, ומכל מקום נזירותה חלה אף לדעת רבי טרפון.
 וגם לדעת חכמים, בא הכתוב לומר שהאשה הרי היא בכלל "להזיר לה", ואף שתלתה נזירותה בבעלה, והטעם: היות ואפילו אם יפר לה הבעל אין הוא עוקר את הנזירות למפרע אלא מכאן ולהבא [וכמסקנת הגמרא בנזיר כב א ש"בעל מיגזיז" ולא "מיעקר עקר"], ואם כן מה שנזרה עד שהפר לה בעלה נזירות לשם שמים היא, והרי היא בכלל "להזיר לה" ואף שלא הפליאה.

1. א. נתבאר על פי רש"י בחגיגה י א ד"ה אחת הפלאה, שכתב: כוליה הפלאה לשון פירוש כתרגומו "ארי יפרש"; וברש"י כאן "יפריש", וראה ב"אבן עזרא".
 ב. לשון "כי יפליא" מתבאר על פי המבואר בגמרא [נזיר לד א ושאר מקומות], שהתולה נזירותו בדבר — כגון שבא אדם כנגדו, ואמר "הריני נזיר שזה פלוני" — הרי שלדעת רבי טרפון אינו נזיר, לפי שלא ניתנה נזירות אלא **להפלאה**, "שיהא נדרו מפורש על הודאי ולא בתורת ספק, אי נזיר אותו הבא כנגדו", [רש"י עירובין פב א].
 ואפילו לדעת חכמים החולקים על רבי טרפון, נמי משמע להו "יפליא" שהוא בלי תנאי, וללמד, שהתולה נזירותו בתנאי, אין הוא בכלל "להזיר לה" דמשמע: שנוירותו רצויה [ראה נזיר ד ב], כי מאחר שהוא תלוי בתנאי, אם יתברר שאינו נזיר, נמצא שהזיר עצמו מן היין בחינם; על פי "פנים יפות".
 ג. ב"כלי יקר" נתקשה בלשון הפסוק: "איש או אשה כי יפליא", שהיה לו לומר: "איש או אשה כי יפליאו", וכעין מה שאמר [במדבר ה ו] "איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם",